

Sygn. akt: I Ns 1240/12

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marcin Sroczyński
-----------------	-----------------------

Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Operacz-Nizioł
--------------	------------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2015 r. w Inowrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **T. M. i A. M.**

z udziałem (...) **sp. z o. o. z siedzibą w P.**

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek,
2. zasądza solidarnie od wnioskodawców na rzecz uczestnika kwotę 3.015,40 zł (trzy tysiące piętnaście złotych 40/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania,
3. nakazuje pobrać od uczestnika na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu kwotę 21,40 zł (dwadzieścia jeden złotych 40/100) tytułem nieuiszczonych wydatków w sprawie.

SSR Marcin Sroczyński

Sygn. akt I Ns 1240/12

UZASADNIENIE

W dniu 11 grudnia 2012 roku A. M. i T. M. złożyli do Sądu wniosek o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu obciążającej nieruchomość stanowiącą działkę ewidencyjną o numerze (...) dla której Sąd Rejonowy w Inowrocławiu prowadzi księgę wieczystą (...) na rzecz (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. której treścią jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad tą nieruchomością urządzeń przesyłowych tj. słupów oraz linii elektroenergetycznych oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem. W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż na działce (...) stanowiącej własność wnioskodawców zostały posadowione słupy elektroenergetyczne oraz linie energetyczne. Obecnie ich właścicielem jest uczestnik (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.. Pismem z dnia 24 lipca 2012 roku wnioskodawca zwrócił się do uczestnika z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu na przedmiotowej działce

oraz o przedstawienie przez uczestnika propozycji odnośnie wypłaty wynagrodzenia za korzystanie z gruntu w latach ubiegłych. W odpowiedzi uczestnik nie wyraził zgody na zawarcie ugody. Tym samym wniosek stał się zasadny i uzasadniony.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. w odpowiedzi na wniosek wniósł o jego oddalenie. Wskazał, iż na nieruchomości wnioskodawców zlokalizowana jest linia wysokiego napięcia WN 110 kV relacji (...) P. – K. oraz linia napowietrzna niskiego napięcia 0,4 kV stanowiąca własność uczestnika. Przewody linii wysokiego napięcia przebiegają nad działką wnioskodawców i na działce zlokalizowany jest słup nr 45. Linia ta została wybudowana i oddana do użytkowania w 1966 roku. Przewody linii niskiego napięcia nn 0,4 kV przebiegają nad działką nr (...) na działce tej zlokalizowanych jest sześć słupów przelotowych oraz jeden słup rozkracalny. Słupy są betonowe typu ALA. Linia ta została wybudowana w 1969 roku i jest zasilana ze stacji (...) obwód 100. W 2007 roku w związku kradzieżą przewodów energetycznych na części linii założono przewody izolowane. Uczestnik podniósł zarzut nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu przez Skarb Państwa najpóźniej z dniem 1 stycznia 1977 roku w dobrej wierze lub ewentualnie z dniem 1 stycznia 1987 roku w złej wierze obciążającej każdorazowego właściciela nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Inowrocławiu prowadzi księgę wieczystą (...) polegającą na prawie utrzymywania na nieruchomości służebnej na działce (...) napowietrznej linii energetycznej wysokiego napięcia WN 110 kV relacji P. – K. wraz z jednym słupem podporowym nr 45 wraz z prawem swobodnego wstępu na nieruchomość obciążoną, celem dokonywania przeglądów, modernizacji i napraw urządzeń.

Podniósł również zarzut nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu przez Skarb Państwa najpóźniej z dniem 31 stycznia 1979 roku w dobrej wierze lub ewentualnie z dniem 31 stycznia 1989 roku w złej wierze obciążającej każdorazowego właściciela nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Inowrocławiu prowadzi księgę wieczystą (...) polegającą na prawie utrzymywania na nieruchomości służebnej na działce (...) napowietrznej linii energetycznej niskiego napięcia nn 0,4 kV wraz z siedmioma słupami podporowymi (6 przelotowych i jeden rozkracalny typu ALA) wraz z prawem swobodnego wstępu na nieruchomość obciążoną, celem dokonywania przeglądów, modernizacji i napraw urządzeń.

W uzasadnieniu uczestnik wskazał, iż na nieruchomości wnioskodawcy znajdują się linie energetyczne wysokiego napięcia WN 110 kV relacji P. – K. wybudowane w 1966 roku oraz linie niskiego napięcia 0,4 kV zasilane ze stacji transformatorowej 15/0,4 kV (...) wybudowane w 1969 roku. Obie te linie zostały wybudowane w czasie obowiązywania zasady jednolitej własności państwowej. Od chwili postawienia przedmiotowych urządzeń, a więc nieprzerwanie przez kilkadziesiąt lat (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i jej poprzednicy prawni użytkowali trwale i widoczne urządzenie w postaci napowietrznej linii energetycznej w sposób, który odpowiada treści służebności przesyłu. Zatem przez cały czas (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i jej poprzednicy prawni byli posiadaczami służebności w rozumieniu art. 352 k.c. Z dniem przyłączenia urządzeń do sieci energetycznej poprzednika prawnego (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością stały się one częścią składową przedsiębiorstwa energetycznego. W 1989 roku Zakład (...) został wydzielony z Zakładów (...). W lipcu 1993 roku został skomercjalizowany. Dnia 2 stycznia 2003 roku nastąpiło połączenie pięciu przedsiębiorstw energetycznych, w tym Zakładu (...) S.A. Spółką przejmującą była Grupa (...) S.A. w P., która zgodnie z art. 494 k.s.h. weszła we wszystkie prawa o obowiązkach spółek przejmowanych – dotyczy to także praw rzeczowych. Zakład (...) S.A. działał jako Oddział (...) S.A. Dnia 30 czerwca 2007 roku nastąpiło przeniesienie zorganizowanej części przedsiębiorstwa w tym przedmiotowej linii energetycznej na rzecz (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Ponieważ uczestnika i jego poprzedników prawnych podczas przemian ustrojowych wyposażono w to mienie, są następcami prawnymi co do wzmiankowanych służebności. Jednocześnie długotrwałe istnienie urządzeń bez żadnych działań ze strony poprzednich właścicieli nieruchomości pozwala na przyjęcie posiadania w dobrej wierze. Uczestnik wskazał, iż z treści art. 305³§ 1 k.c. wynika, że służebność przesyłu przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa lub nabywcę urządzeń o których mowa w art. 49§ 1 k.c. Przepis ten w drodze analogii należy stosować do stanów prawnych sprzed ich wprowadzeniem w życie. Jeśli zatem w 1989 roku na mocy prawa państwowe przedsiębiorstwa energetyczne zostały wyposażone w mienie, którym do tej pory zarządzały w imieniu Skarbu Państwa, w tym urządzenia energetyczne służące do przesyłania energii elektrycznej, to razem z

przejściem na te przedsiębiorstwa własności urządzeń energetycznych, przeszły na nie prawa służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nabyte wcześniej przez Skarb Państwa w drodze zasiedzenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Wnioskodawcy A. i T. M. są właścicielami nieruchomości położonej w miejscowości C. gmina K. oznaczonej jako działka (...) dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Inowrocławiu prowadzi księgę wieczystą (...).

Dowód: odpis z księgi wieczystej (...) k. 7-9

Przez przedmiotową działkę przebiega linia niskiego napięcia 0,4 kV. Linia ta została wybudowana 30 stycznia 1969 roku nie przerywając istniejąc do dnia dzisiejszego. Na działce nr (...) zlokalizowanych jest siedem słupów.

Dowód: zeznania świadków J. R. k. 167-168, zeznania świadka

J. K. k. 166, opinia biegłego sądowego z dnia 25 lutego 2014 roku

k. 174

Na przedmiotowej działce znajduje się również jeden słup wysokiego napięcia 110 kV nr 45. Linia ta została wybudowana 28 października 1966 roku

Dowód: opinia z dnia 25 lutego 2014 roku k.174, zeznania świadków J. R.

k. 167-168, zeznania świadka J. K. k. 166

Wnioskodawcy zwrócili się do uczestnika w przedmiocie zawarcia odpłatnej umowy służebności przesyłu lecz uzyskali odpowiedź odmowną.

Dowód: pismo z dnia 24 lipca 2012 roku k. 14, pismo z dnia 5 września 2012 roku

k. 15

Zarządzeniem nr 233 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 roku zostało utworzone Przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...). W skład tego przedsiębiorstwa wszedł Zakład (...) w B.. Następnie zarządzeniem Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku nr 49/ (...) /89 utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „Zakład (...) w B.. Przedsiębiorstwo to powstało w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Północny O. Energetyczny w B. i wpisany do rejestru przedsiębiorstw państwowych postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 czerwca 1989 roku. Następnie aktem notarialnym z dnia 12 lipca 1993 roku (...) sporządzonym w Kancelarii Notarialnej Notariusza T. J. w W. Zakład (...) został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zakład (...) Spółka Akcyjna. W dniu 2 stycznia 2003 roku nastąpiło połączenie (...) S.A. między innymi z Zakładem (...) S.A. (...) S.A. od dnia 13 października 2004 roku zmieniała firmę na (...) S.A., która jest sukcesorem uniwersalnym Zakładu (...) S.A. Aktem notarialnym z dnia 30 czerwca 2007 roku sporządzonym w Kancelarii Notarialnej Notariusza O. P. w P. Rep. (...) doszło do zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w wyniku czego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością stał się na podstawie § 2 wskazanej wyżej umowy właścicielem składników mienia (...) S.A. w tym prawa własności ruchomości, zwłaszcza ruchomości związanych z prowadzeniem działalności w zakresie dystrybucji energii elektrycznej: linii kablowych i napowietrznych, sieci dystrybucyjnych oraz zespołów elektroenergetycznych stacji i rozdzielni energetycznych, transformatorów. W tym również słupów energetycznych zlokalizowanych na nieruchomości wnioskodawców.

Dowód: zarządzenie nr 233 Ministra Górnictwa i Energetyki k. 55-58, zarządzenie nr 24 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 28 lutego 1958 roku k. 59, zarządzenie nr 1z dnia 4 stycznia 1960 roku Ministra Górnictwa i Energetyki k.60, zarządzenie nr 49/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku k. 61-63, postanowienie

Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 czerwca 1989 roku k. 64-66, akt notarialny z dnia 12 lipca 1993 roku (...) sporządzony w Kancelarii Notarialnej Notariusza T. J. w W. k. 67-79, odpis z Krajowego Rejestru Sądowego (...) S.A k.86-92, odpis z Krajowego Rejestru Sądowego uczestnika k. 93-96, akt notarialny z dnia 30 czerwca 2007 roku sporządzony w Kancelarii Notarialnej Notariusza O. P. w P. Rep. (...) k.97-129

Sąd zważył co następuje

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedłożone dokumenty, zeznania świadków oraz opinię biegłego sądowego dr inż. P. K.. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zeznań świadków oraz kwestionowania opinii biegłego sądowego. Osoby przesłuchane w charakterze świadków w treści swych zeznań prezentowały swoją wiedzę na temat przebiegu linii energetycznych będących przedmiotem postępowania. Natomiast biegły odpowiedział rzeczowo i wyczerpująco na pytania zawarte w tezie dowodowej i jasno uzasadnił swoją opinię. Odnosząc się do żądania wniosku to jego podstawą prawną był art. 305¹ k.c. zgodnie z którym nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). W odpowiedzi na wniosek uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu w zakresie linii niskiego napięcia 0,4 kV jak i linii wysokiego napięcia 110 kV. W związku z tym, że od oceny zasadności tych zarzutów zależało ostateczne rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, dalsze postępowania dowodowe zostało ograniczone do badania tych kwestii odwołując się w tym zakresie do orzecznictwa Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 26 czerwca 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II CSK 626/12 publik. Lex 1341262 Sąd Najwyższy wyraźnie odróżnił służebność przesyłu od służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu, która mogła zostać nabyta przez zasiedzenie przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Sąd Najwyższy wskazał, iż oba prawa posiadają podobną treść oraz pełnią te same funkcje, co nie oznacza, że można je utożsamiać. Konstrukcja prawna służebności przesyłu została wprowadzona z dniem 3 sierpnia 2008 roku w art. 305¹-305⁴ k.c. Przepisy te ukształtowane zostały z jednoznaczną intencją potwierdzenia dotychczasowej praktyki orzeczniczej, która konsekwentnie przyjmowała możliwość ustanowienia na nieruchomości służebności gruntowej, pozwalającej na korzystanie ze znajdujących się na niej urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę wykorzystującego je w swojej działalności gospodarczej. Natomiast przesłankami zasiedzenia służebności gruntowej jest posiadanie służebności, polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia w zakresie odpowiadającym treści określonej służebności i wpływ oznaczonego w ustawie czasu.

W stanie faktycznym sprawy odnosząc się do linii niskiego napięcia przebiegającej przez nieruchomości wnioskodawców to jak wynika z opinii biegłego sądowego i zeznań świadków linia ta powstała 1969 roku i nadal istnieje. Tym samym do jej zasiedzenia doszło najpóźniej w 1989 roku. Natomiast linia wysokiego napięcia powstała 1966 roku i nadal istnieje co wskazał w swej opinii biegły sądowy i jak również świadkowie. Do jej zasiedzenia doszło najpóźniej w 1986 roku. Wynikało to z obowiązującego w tamtym czasie brzmienie art. 172 k.c. i określonych terminów zasiedzenia 10- letniego w dobrej wierze i 20- letniego w złej wierze. W tym czasie służebność znajdowała się w posiadaniu Skarbu Państwa. Posiadanie to przebiegło w ten sposób, iż Zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 roku zostało utworzone Przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...). W skład tego przedsiębiorstwa wszedł Zakład (...) w B.. Następnie zarządzeniem Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku nr 49/ (...)/89 utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „Zakład (...) w B.. Przedsiębiorstwo to powstało w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą P. (...) O. Energetyczny w B. i wpisany do rejestru przedsiębiorstw państwowych postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 czerwca 1989 roku. Następnie aktem notarialnym z dnia 12 lipca 1993 roku (...) sporządzonym w Kancelarii Notarialnej Notariusza T. J. w W. Zakład (...) został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zakład (...) Spółka Akcyjna. W dniu 2 stycznia 2003 roku nastąpiło połączenie (...) S.A. między innymi z Zakładem (...) S.A. (...) S.A. od dnia 13 października 2004 roku zmieniała firmę na (...) S.A., która jest sukcesorem uniwersalnym Zakładu (...) S.A. Aktem notarialnym z dnia 30 czerwca 2007 roku sporządzonym w Kancelarii Notarialnej Notariusza O. P. w P. Rep. (...) doszło do zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w wyniku czego (...) Spółka z ograniczoną

odpowiedzialnością stał się na podstawie § 2 wskazanej wyżej umowy właścicielem składników mienia (...) S.A. w tym prawa własności ruchomości, zwłaszcza ruchomości związanych z prowadzeniem działalności w zakresie dystrybucji energii elektrycznej: linii kablowych i napowietrznych, sieci dystrybucyjnych oraz zespołów elektroenergetycznych stacji i rozdzielni energetycznych, transformatorów. W tym również słupów energetycznych niskiego napięcia i słupa wysokiego napięcia zlokalizowanych na nieruchomości wnioskodawców. Z uwagi na powyższe w 1989 roku doszło do zasiedzenia na nieruchomości wnioskodawców służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu linii niskiego napięcia na rzecz Skarbu Państwa w imieniu którego wówczas linie przesyłową posiadało w swym majątku przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...). Natomiast w 1986 roku doszło do zasiedzenia na nieruchomości wnioskodawców służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu linii wysokiego napięcia na rzecz Skarbu Państwa w imieniu którego wówczas linie przesyłową posiadało w swym majątku przedsiębiorstwo państwowe. Odnosząc się do stanowiska wnioskodawców, iż w przedmiotowej sprawie doszło do zawieszenia biegu zasiedzenia z powodu siły wyższej z powodu niemożności dochodzenia z przyczyn politycznych roszczeń przeciwko Skarbowi Państwa sprzed 1989 roku to w tym przedmiocie jak wskazuje się w judykaturze konieczne jest wykazanie jakie uwarunkowania polityczne wynikające ze szczególnych okoliczności dotyczących konkretnego uprawnionego są jego zdaniem równoznaczne z siłą wyższą uniemożliwiającą mu dochodzenie roszczeń sprzed 1989 roku (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2015 roku wydane w sprawie o sygn. akt II CSK 75/14 publik. Lex 1653745). Wnioskodawcy w tym zakresie oprócz twierdzeń nie wskazali okoliczności uzasadniających przyjęcie, iż doszło do zawieszenia biegu zasiedzenia z powodu siły wyższej w zakresie wskazanym wyżej.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu wnioskodawców jakoby bieg terminu zasiedzenia przed dniem 1 lutego 1989 roku czyli przed dniem uchylecia art. 128 k.c. będącego podstawą funkcjonowania zasady tzw. jednolitej własności państwowej w drodze ustawy z dnia 31 stycznia 1989 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny nie mógł być liczony na rzecz poprzednika prawnego uczestnika nie jest zasadny. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się zgodnie, że ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel. W konsekwencji wszelkie roszczenia, jakie powstawały ze względu na składniki mienia państwowego pozostające w zarządzie państwowej osoby prawnej, realizowała w imieniu własnym ta osoba (zob. wyrok Sądu Najwyższego wydany w składzie 7 sędziów z dnia 15 stycznia 2009 roku w sprawie o sygn. akt I CSK 333/07 publik. OSNC- ZD 2009 D poz.97).

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględniając zarzut zasiedzenia służebności oddalił wniosek (punkt pierwszy postanowienia). Tym samym Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność określenia treści służebności przesyłu i ustalenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. oraz § 7 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych i w tym zakresie zasądzone od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika kwotę 3.015,40 zł. Na przedmiotową kwotę składa się tytułem uiszczonej przez uczestnika zaliczka na wynagrodzenie biegłego w kwocie 2.021,40 zł oraz kwota 960 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictw w kwocie 34 zł. Sąd w zakresie przyznania kosztów zastępstwa procesowego w poczwórnej wysokości miała na uwadze nakład pracy pełnomocnika uczestnika (punkt drugi postanowienia). Sąd nakazał pobrać od uczestnika na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu kwotę 21,40 zł tytułem nieuiszczonych wydatków w sprawie, tj. kosztów sporządzenia opinii biegłego, które nie znalazły pokrycia w uiszczonej przez uczestnika zaliczce (punkt trzeci postanowienia). Sąd zastosował regułę rozkładu kosztów postępowania odpowiadającą na gruncie postępowania procesowego zasadzie odpowiedzialności za wynik postępowania polegającą na tym, że strona przegrywająca zobowiązana jest do zwrotu uzasadnionych kosztów przeciwnika. Stosownie do art. 520 § 2 k.p.c. jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników.

SSR Marcin Sroczyński